

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

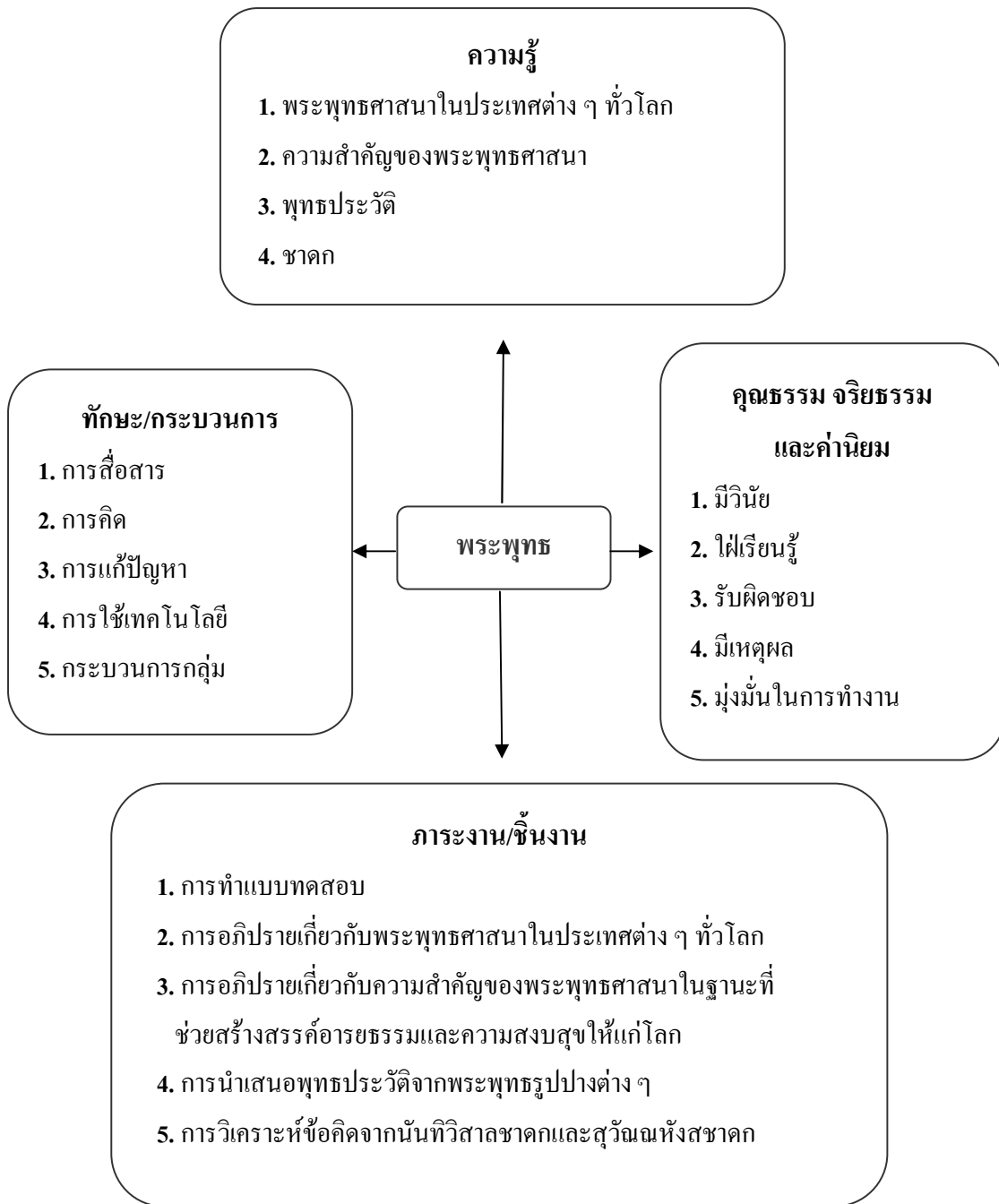
(พระพุทธศาสนา ม. 3)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (ส 1.1 ม. 3/1)
2. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก (ส 1.1 ม. 3/2)
3. วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม. 3/4)
4. วิเคราะห์และประพุดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาคก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ม. 3/5)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. ภายหลังกการสังคายนาครั้งที่ 3 ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างเป็นทางการ โดยเผยแผ่ไปยังประเทศในทวีปเอเชียก่อน ต่อมาจึงได้เผยแผ่เข้าไปยังประเทศในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกาใต้ ทวีปออสเตรเลีย และทวีปแอฟริกา ตามลำดับ
2. พระพุทธศาสนาไม่เพียงแต่มีอิทธิพลต่อชาวพุทธด้านจิตใจเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลกอีกด้วย
3. การศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ทำให้รู้และเข้าใจประวัติของพระพุทธเจ้า ศาสดาของพระพุทธศาสนา และได้แบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง
4. การศึกษานันทิวาสาลชาคกและสุวัณณหังสชาคกทำให้ได้ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่คงทน

1. พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ไปยังประเทศในทวีปต่าง ๆ นอกดินแดนชมพูทวีปในสมัยใด และเผยแผ่อย่างไร
2. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อโลกอย่างไรบ้าง
3. การศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ มีประโยชน์อย่างไร
4. การศึกษาชาคกมีประโยชน์อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ นิกายเถรวาท นิกายอาจารย์-ยวาท สมณทูต พระศรีมหาโพธิ พระธรรมวินัย สังฆมณฑล พระปริยัติธรรม ไสยศาสตร์ วิปัสสนากรรมฐาน กรรมฐาน เทวทูต 4 ทูตกรกิจยา ปฐมสาวก ปฐมเทศนา ภัททวัคคีย์ พุทธบริษัท 4 ภิกษุณี
2. ภายหลังจากสังคายนาครั้งที่ 3 พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แม้จะเป็นช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และมีลักษณะการเผยแผ่ตลอดจนรูปแบบการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ไปบ้าง แต่มีจุดประสงค์เหมือนกันคือ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข อันเป็นผลให้พระพุทธศาสนาประดิษฐานมั่นคงมา ได้จนถึงทุกวันนี้
3. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทย และสังคมโลกในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนหลายเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญดังกล่าวนี้ เช่น อารยวัฑฒิ 5 ทศพิชราชธรรม และหลักคำสอนที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน หลักคำสอนเรื่องเมตตากรุณา และความไม่ประมาท
4. พุทธประวัติ คือ ประวัติของพระพุทธเจ้าศาสดาของพระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ช่วยให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจเรื่องราวของพระพุทธเจ้า และยึดเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้อง
5. ชาดก คือ เรื่องราวในอดีตของพระพุทธเจ้า ก่อนที่จะมาประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย นั่นทิวาสชาดกให้ข้อคิดว่าคุณคนไม่ควรพูดคำหยาบ เพราะคำหยาบย่อม

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. เล่าประวัติการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปต่าง ๆ
2. อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก
3. สรุปรูปพุทธประวัติ
4. สืบค้นพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ
5. วิเคราะห์ข้อคิดจากนันทิวาสชาดกและสุวัณฆังชาดก แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

<p>ไม่เป็นที่พอใจของใคร ๆ ควรพูดแต่คำที่ไพเราะอ่อนหวาน เพราะคำที่ไพเราะอ่อนหวานย่อมเป็นที่พอใจของทุก ๆ คน ส่วนสุวัณณหังสชาติให้ข้อคิดว่า บุคคลควรพอใจในสิ่งที่ตนมียินดีในสิ่งที่ตนได้ ไม่ควรโลภเกินประมาณ เพราะโลภมากมักลาภหาย เราควรนำข้อคิดจากการศึกษาชาดกมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน</p>			
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>			
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 อภิปรายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 1.2 อภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก 1.3 นำเสนอพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ 1.4 วิเคราะห์ข้อคิดจากนั้นทิวาสชาดกและสุวัณณหังสชาติ 			
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ </td> </tr> </table>		<p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
<p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 		
<p>3. สิ่งที่มีงประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 			

3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 พุทธประวัติ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ชาดก	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 3 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. สาระสำคัญ

ภายหลังการสังคายนาครั้งที่ 3 ในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างเป็นทางการ โดยเผยแผ่ไปยังประเทศในทวีปเอเชียก่อน ต่อมาจึงได้เผยแผ่ไปยังประเทศในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกาใต้ ทวีปออสเตรเลีย และทวีปแอฟริกา ตามลำดับ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (ส 1.1 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- เล่าประวัติความเป็นมาของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ (K)
- วิเคราะห์การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ (K)
- เห็นความสำคัญของการเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (A)
- สืบค้นข้อมูลการเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบก่อนเรียน ซักถามความรู้เรื่อง การเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความมีเหตุผล ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
 - 1) การเผยแพร่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปออสเตรเลีย
 - 2) การเผยแพร่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปเอเชีย
 - 3) การเผยแพร่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปยุโรป
 - 4) การเผยแพร่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➔	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในด้านต่าง ๆ
งานอาชีพ	➔	ออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
ภาษาต่างประเทศ	➔	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชื่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผ่อนคลายในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น นำนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องจริยธรรม สนามหญ้าได้ร่มไม้ ที่วัดก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3-5 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ
3. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. ครูทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราชสู่ประเทศต่าง ๆ นอกดินแดนชมพูทวีป เช่น ทวีปเอเชีย
5. ครูให้ความรู้ในภาพรวมหรือโดยสรุปเกี่ยวกับการเผยแพร่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีจับสลากหมายเลขหรือนับหมายเลข 1-4 ผู้ที่นับหมายเลข 1 อยู่กลุ่มที่ 1 หมายเลข 2 อยู่กลุ่มที่ 2 หมายเลข 3 อยู่กลุ่มที่ 3 และหมายเลข 4 อยู่กลุ่มที่ 4 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม ที่เหลือเป็นผู้อภิปราย
7. ครูชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งประเด็นหรือหัวข้อการอภิปรายให้แต่ละกลุ่มทราบดังนี้

กลุ่มที่ 1 อภิปรายในหัวข้อ การเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีป

ออสเตรเลีย

กลุ่มที่ 2 อภิปรายในหัวข้อ การเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปเอเชีย

กลุ่มที่ 3 อภิปรายในหัวข้อ การเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปยุโรป

กลุ่มที่ 4 อภิปรายในหัวข้อ การเผยแผ่และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศในทวีปอเมริกา

เหนือ

8. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้สำหรับให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้ออภิปราย

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้อการอภิปรายที่กลุ่มได้มอบหมาย นำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม สรุป บันทึกผล และเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

10. ครูให้นักเรียนจัดโต๊ะเก้าอี้เป็นรูปตัว U แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปราย โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถามข้อสงสัย

11. ก่อนการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม ครูทบทวนประเด็นหรือหัวข้อการอภิปรายวัตถุประสงค์ และรูปแบบของการอภิปราย พร้อมทั้งชี้แจงกฎกติกาหรือหลักเกณฑ์การอภิปราย เช่น เวลาที่ใช้ในการอภิปราย (กลุ่มละ 15 นาที) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

12. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น เอกสารความรู้ แผ่นพับ สไลด์ PowerPoint กลุ่มละ 15 นาที

13. หลังจากแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายแล้ว เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัย โดยผู้อภิปรายเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อภิปราย จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา มีการเผยแผ่เข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในลักษณะใด สรุป และบันทึกผล

14. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

17. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชื่อเมืองและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา จากนั้นฝึกฟัง อ่าน พูด และเขียนคำศัพท์ดังกล่าวร่วมกัน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูให้นักเรียนเลือกออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 1 ทวีป

19. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบ

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรืออาจสรุปเป็นแบบความเรียง ผังมโนทัศน์ หรือแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แล้วกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันคิด เพื่อหาคำตอบร่วมกันตามประเด็นคำถามที่ครูกำหนดให้ เช่น

- 1) พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกโดยวิธีใด
- 2) การนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในปัจจุบันเป็นอย่างไร

2. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสาร ใบความรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต นำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบบันทึกความรู้
3. สลากหมายเลข 1-4
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 2 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยและสังคมโลกในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนหลายเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญดังกล่าวนี้ เช่น อารยวิถี 5 ทศพิชราชธรรม หลักคำสอนที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน หลักคำสอนเรื่องเมตตากรุณา และความไม่ประมาท

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก (ส 1.1 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลกได้ (K)
- เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก (A)
- สืบค้นข้อมูล เผยแพร่ความรู้ และปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมต่อความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ซักถามความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความมีเหตุผล ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
 - ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก
- การงานอาชีพ ➡ ออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น นำนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องจริยธรรม สนามหญ้าใต้ร่มไม้ ที่วัดก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3-5 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา เช่น
 - 1) พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร
 - 2) พระพุทธศาสนาช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรบ้าง จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังในเรื่องดังกล่าว

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก
5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีนับหมายเลข 1-2 ผู้ที่นับหมายเลข 1 อยู่กลุ่มที่ 1 หมายเลข 2 อยู่กลุ่มที่ 2 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และผู้อภิปราย
6. ครูชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งแจ้งประเด็นหรือหัวข้อการอภิปรายให้แต่ละกลุ่มทราบดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 อภิปรายในหัวข้อ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมให้แก่โลก
 - กลุ่มที่ 2 อภิปรายในหัวข้อ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์ความสงบสุขให้แก่โลก
7. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้ออภิปราย

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้อการอภิปรายที่กลุ่มได้รับมอบหมาย นำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม สรุป บันทึกผล และเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปราย โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มคนอื่น ๆ ได้ซักถามข้อสงสัย

10. ก่อนการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม ครูทบทวนประเด็นหรือหัวข้อการอภิปรายวัตถุประสงค์ และรูปแบบของการอภิปราย พร้อมทั้งชี้แจงกฎกติกาหรือหลักเกณฑ์การอภิปราย เช่น เวลาที่ใช้ในการอภิปราย (กลุ่มละ 20 นาที) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

11. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายตามลำดับ กลุ่มละ 20 นาที

12. หลังจากการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถามข้อสงสัย โดยผู้อภิปรายเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อภิปราย

13. หลังจากนักเรียนอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา มีความสำคัญต่อประชาชนที่นับถือหรือมีความสำคัญต่อประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างไร สรุป และบันทึกผล

14. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา-พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลกจากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลกให้กับผู้ที่สนใจ

18. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา ไปเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรืออาจสรุปเป็นแบบความเรียง ผังมโนทัศน์ หรือแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูนิมนต์พระสงฆ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบให้แก่โลก แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา หรือข้อสงสัยต่าง ๆ

2. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสาร ใบความรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้
2. สลากหมายเลข 1–2
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

<p>1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____</p> <p>2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____</p> <p>3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____</p> <p>4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____</p>	<p>ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____</p>
---	---

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

พุทธประวัติ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 2 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. สาระสำคัญ

พุทธประวัติ คือ ประวัติของพระพุทธเจ้า ศาสดาของพระพุทธศาสนา การศึกษาวิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ช่วยให้เราได้รับความรู้ความเข้าใจประวัติของพระพุทธเจ้า และยึดเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• วิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ม. 3/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สรุปลักษณะประวัติและวิเคราะห์พุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง (K)
2. มีความสนใจอยากศึกษาพุทธประวัติ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ และนำแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพระพุทธเจ้าไปประยุกต์ใช้ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธประวัติ 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความมีเหตุผล ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พุทธประวัติ
 1. สรรูปและวิเคราะห์พุทธประวัติ
 2. การศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับพุทธประวัติ
งานอาชีพ	➡	ออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติ
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหา ฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับพุทธประวัติและพระพุทธรูปปางต่าง ๆ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องจริยธรรม สนามหญ้าใต้ร่มไม้ ที่วัด ก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3–5 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานเรื่อง พุทธประวัติ (ข้อ 1) โดยใช้เวลา 10 นาที
4. เมื่อหมดเวลาที่กำหนด ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับคู่อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
5. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนคู่ที่ทำใบงานได้คะแนนสูงสุด จากนั้นเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพุทธประวัติในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) พุทธประวัติคืออะไร
 - 2) พระพุทธรูปเกิดขึ้นในสมัยใด
 - 3) พระพุทธรูปประจำวันมีความสำคัญต่อจิตใจของชาวพุทธอย่างไร
7. ครูอธิบายเนื้อหาพุทธประวัติไปตามลำดับหัวข้อ ได้แก่ สรรูปและวิเคราะห์พุทธประวัติ และการศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ แล้วซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนความรู้และเพิ่มเติมความรู้ เมื่ออธิบายถึงพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายกลุ่มย่อย โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน อภิปรายในประเด็นที่ว่า “พระพุทธรูปมีความสำคัญต่อจิตใจของชาวพุทธอย่างไร”

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายในประเด็นดังกล่าวภายใน 15 นาที แต่ละกลุ่มบันทึกผลการอภิปราย และส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 3–5 นาที

9. เมื่อนำเสนอผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและชื่นชมนักเรียนแต่ละกลุ่ม
10. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ละกลุ่มสรุปข้อมูล แล้วนำมาเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน
12. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง พุทธประวัติ (ข้อ 2 และข้อ 3) แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับพุทธประวัติในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
14. ครูให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สอบถามพระสงฆ์หรือผู้รู้ แล้วบันทึกสรุปลงในแบบบันทึกความรู้
15. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับพุทธประวัติและพระพุทธรูปปางนั้น ๆ จากนั้นให้นักเรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ดังกล่าว

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิด คุณธรรม และแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ได้จากการเรียนเรื่อง พุทธประวัติ ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
17. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ไปบอกกล่าวหรือเผยแพร่ให้ผู้อื่นรู้ และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธประวัติ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบความเรียง ผังมโนทัศน์ หรือแผนที่ความคิดก็ได้ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความที่เกี่ยวกับพุทธประวัติในเรื่องที่ตนสนใจหรือชื่นชอบมากที่สุด 1 เรื่อง จากนั้นร่วมกันคัดเลือกผลงาน แล้วร่วมกันจัดป้ายนิเทศ
2. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานเรื่อง พุทธประวัติ
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. แบบบันทึกความรู้
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ชาดก

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 2 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. สาระสำคัญ

ชาดก คือ เรื่องราวในอดีตของพระพุทธเจ้าก่อนที่จะมาประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย นันทิวาสชาดกให้ข้อคิดว่า บุคคลไม่ควรพูดคำหยาบ เพราะคำหยาบไม่เป็นที่พอใจของใคร ๆ ควรพูดแต่คำที่ไพเราะอ่อนหวาน เพราะคำที่ไพเราะอ่อนหวานย่อมเป็นที่พอใจของทุก ๆ คน ส่วนสุวรรณหัสชาดกให้ข้อคิดว่า บุคคลควรพอใจในสิ่งที่ตนมี ยินดีในสิ่งที่ตนได้ ไม่ควรโลภเกินประมาณ เพราะ โลกมากมักลบลาย เราควรนำข้อคิดจากชาดกมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์และประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ม. 3/5)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับนันทิวาสชาดกและสุวรรณหัสชาดกได้ (K)
- เห็นคุณค่าในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับนันทิวาสชาดกและสุวรรณหัสชาดก (A)
- วิเคราะห์ข้อคิดจากนันทิวาสชาดกและสุวรรณหัสชาดก และนำข้อคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> ทดสอบหลังเรียน ซักถามความรู้เรื่อง นันทิวาสชาดกและสุวรรณหัสชาดก ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความมีเหตุผล ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ชาดก

1. นันทิวีสาลชาดก
2. สุวัณหังสชาดก

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พุด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับนันทิวีสาลชาดกและสุวัณหังสชาดก
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับนันทิวีสาลชาดกและสุวัณหังสชาดก

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในพระรัตนตรัยที่เหมาะสม เช่น นำนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องจริยธรรม สนามหญ้าใต้ร่มไม้ ที่วัดก่อนเรียนให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3-5 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูซักถามนักเรียนว่าเคยฟังนิทานเกี่ยวกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้าบ้างหรือไม่ ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
4. ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า พระพุทธเจ้ากว่าจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ต้องบำเพ็ญเพียรหลายร้อยชาติ เราเรียกเรื่องราวการบำเพ็ญเพียรของพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ ว่า ชาดก ชาดกในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกมีมากกว่า 500 เรื่อง สำหรับในขั้นนี้กำหนดให้ศึกษา 2 เรื่อง คือ นันทิวีสาลชาดกและสุวัณหังสชาดก

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยสมาชิกแต่ละคนมีหมายเลข 1, 2, 3 และ 4
6. ครูแจ้งประเด็นที่จะศึกษาให้แต่ละกลุ่มทราบ ได้แก่
 - 1) พระพุทธเจ้าตรัสเล่า นันทิวีสาลชาดกและสุวัณหังสชาดก เพราะทรงปรารถนาเรื่องใด
 - 2) ตัวละครที่สำคัญใน นันทิวีสาลชาดกและสุวัณหังสชาดกมีใครบ้าง
 - 3) ตัวละครใดบ้างควรเอาเป็นแบบอย่างและไม่ควรเอาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด
 - 4) การศึกษานันทิวีสาลชาดกและสุวัณหังสชาดกได้ข้อคิดอะไรบ้างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. ครูให้สมาชิกภายในกลุ่มจับคู่กันเล่าพร้อมวิเคราะห์เรื่องราวในชาดกที่ศึกษาโดยใช้เวลาเท่า ๆ กัน ตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สมาชิกหมายเลข 1 จับคู่กับหมายเลข 2 และหมายเลข 3 จับคู่กับหมายเลข 4 โดยหมายเลข 1 และ 3 เป็นผู้เล่า ส่วนหมายเลข 2 และ 4 เป็นผู้ฟัง

ขั้นที่ 2 เปลี่ยนผู้เล่าและผู้ฟัง โดยหมายเลข 2 และ 4 เป็นผู้เล่า ส่วนหมายเลข 1 และ 3 เป็นผู้ฟัง

ขั้นที่ 3 ให้แต่ละคนผลัดกันเล่าให้สมาชิกภายในกลุ่มฟัง โดยเริ่มจากหมายเลข 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

8. ครูซักถามนักเรียนตามประเด็นที่ศึกษา โดยสุ่มหมายเลขประจำตัวสมาชิกในกลุ่มให้เป็นผู้ตอบปัญหา จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นหรือสำรวจข้อมูลว่า ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา มีเรื่องราวที่มีลักษณะคล้ายกับชาดกของพระพุทธศาสนาหรือไม่ รวบรวมข้อมูลไว้สำหรับจัดป้ายนิเทศร่วมกันในชั้นเรียน

9. ครูประเมินผลนักเรียนแต่ละกลุ่ม และให้กำลังใจด้วยการชื่นชมนักเรียนที่ตอบปัญหาได้ถูกต้อง

10. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาดกและแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง นันทิวิศาลชาดกและสุวรรณหัสชาดก ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสังเกตและบันทึกผลการปฏิบัติ

13. นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมที่ได้จากการเรียนชาดกและจากการปฏิบัติตนไปแนะนำผู้อื่นให้เข้าใจและปฏิบัติตามในทางที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญและข้อคิดหรือคติเตือนใจที่ได้จากการศึกษาเรื่อง นันทิวิศาลชาดกและสุวรรณหัสชาดก โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้กลุ่มที่ 1 แสดงนิทานชาดกเรื่อง นันทิวิศาลชาดก และกลุ่มที่ 2 แสดงเรื่อง สุวรรณหัสชาดกให้เพื่อน ๆ ช่วยกันประเมินผล

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับชาดก เพื่อเผยแพร่ความรู้และคุณธรรมจากชาดกให้คนอื่นได้รู้และนำไปปฏิบัติ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้

2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____